

شرق

روزنامه

چهارشنبه ۱۸ اسفند ۱۴۰۰ • ۶ شعبان ۱۴۴۳ • ۹ مارس ۲۰۲۲
سال نوزدهم • شماره ۴۲۲۹ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۵ • اذان مغرب ۱۸:۲۴
اذان صبح فردا ۴:۵۹ • طلوع آفتاب ۶:۲۳

www.sharghdaily.ir

روزنامه‌فروا

یادداشت - بخش دوم

شهادت یک روان‌کاو درباره رابطه اوکراین-روسیه

پوتلر؛ بازگشت به گذشته ناسیونال-رومانتیک

ترجمه سامان توکلی

روان‌پزشک

از دوستان روسیه‌ای من که از پوتین متفرند، پرسیدم چرا رئیس کرملین در بین مردم این همه محبوبیت دارد. آنان می‌گویند طبقه سیاسی که بعد از فروپاشی شوروی ظهور کرد، از نظر فکری سطح بسیار پایینی داشت و می‌توانید این را ببینید، همه‌شان مثل گانگسترها هستند. حتی پوتین شبیه گانگسترها است... اما کمتر از بقیه‌شان. به نظر آنان، در بین این دسته سیاسی غیرقابل باور، او تنها فردی بود که به نظر می‌رسید قابل ارائه است. حتی افرادِ ضد پوتین هم اذعان دارند که به نظر می‌رسد پوتین «بهترین فرد در بین بدترین‌ها» است [انتخاب بین بد و بدتر]. در ایتالیا، مردم فکر می‌کنند اغلب سیاستمداران دزدند. روسیه‌ای‌ها و اوکراینی‌ها، حداقل تا یک زمانی، فکر می‌کردند سیاستمداران‌شان قاتل‌اند؛ بنابراین شرایط دشواری است برای زایمان و به دنیا آوردن دموکراسی. به‌عنوان یک خارجی، تفاوتی واقعی بین روسیه و اوکراین احساس نمی‌کنم. در هر دو کشور به زیبایی از من استقبال می‌شود، در هر دو کشور توجه زیادی به فرهنگ غرب وجود دارد. افراد تحصیل‌کرده به انگلیسی و سایر زبان‌های اروپایی حرف می‌زنند... و اگر هم امروز از همدیگر متفرند، این تفرق به نظر من از جنس تفرق برادرانه است. البته متوجه تفاوت‌های خاصی بین‌شان هستم. مثلا، روسیه‌ای‌ها، علاوه بر نام خاص، از نام پدری استفاده می‌کنند -برای مثال، الکا پرتونا، الکا دختر پتروف- اما اوکراینی‌ها از آن استفاده نمی‌کنند. در بین روسیه‌ای‌ها امر معمولی است که شما را به خانه‌شان دعوت کنند یا میزبان‌تان شوند؛ درحالی‌که این اتفاق در اوکراین خیلی نادر است. دعوت شام در خانه یک اوکراینی نشان دهنده سطح عمیقی از صمیمیت و دوستی طولانی‌مدت است. غذا یکی از موضوعاتی است که من در آن زمینه اوکراین را به روسیه ترجیح می‌دهم. بورش، نوعی سوپ که با چغندر درست می‌شود، در اوکراین خوشمزه‌تر است، البته به‌این دلیل هم هست که از غذاهای ملی اوکراین است. اگر یک جنبه در روسیه باشد که کمی غریب شده، متأسفانه مجبورید به رستوران‌های لوکس بروید. روسیه‌ای‌های ساکن شهرهای بزرگ وقتی «برای شام بیرون می‌روند، معمولا به رستوران‌های ازبک می‌روند. از نظر آنان، غذای خوب از آسیا می‌آید. از نظر من، رستوران‌های ازبک از این جهت لذیذند که نوعی تجمل شرقی [آرامش]بخش را

در دفاع از هشت مارس و آرمان برابری جنسیتی

ندارند؛ بلکه سهم واقعی‌شان را از منابع این جهان غارت‌شده می‌خواهند. هشت مارس روز و احقاق حقوق پایمال‌شده‌شان، کابوس نظام‌های ستمکار در سراسر گیتی است؛ از این روست که تلاش می‌شود این حرکت عظیم صدساله، زیر لیخند رضایت‌آمیز و پیروزمند چهره‌های مشهور زن پنهان شود و از محتوای اصلی‌اش تهی شود. آنان که مبارزه برای آرمان برابری جنسیتی را به اراده فردی زنان برای کسب موفقیت فرومی‌کاهند، هدف‌شان آگاهانه یا ناآگاهانه پنهان‌کردن ساختار اقتصادی و سیاسی است که نابرابری‌های اجتماعی را بازتولید می‌کند و فرادستان را بر فرودستان مسلط کرده است. چنین رویکردی که اراده فردی را در برابر اراده جمعی تحلیل می‌کند، نهایتاً تقصیر ناکامی و محرومیت را به دوش خود زن می‌گذارد تا پرستی متوجه ساختارهای مسئول وضع موجود نشود؛ اما جنبش فمینیستی واقعی معطوف به رهایی، مستقیما همدستی مردسالاری و سرمایه‌داری را مسئول فرودستی زنان می‌داند و مبارزه در این هر دو جبهه را برای حصول برابری جنسیتی ضروری می‌شمارد. هشت مارس یادآوری ضرورت چنین مبارزهای است.

مناسبات سرمایه‌داری نه انسان به حساب می‌آیند و نه صاحب حقوق انسانی. هشت مارس روز یادآوری ضرورت مبارزه برای احقاق حقوق زنان با حرکت‌های جمعی و محو ساختارهای سلطه و ستم است و نه لیخند موفقیت‌های فردی. روزی است که به یاد بیاوریم «رهایی زنان» با محو تمام اشکال تبعیض و از طریق فروریزاندن ساختارهای بناشده بر ستم طبقاتی و جنسیتی رقم می‌خورد، نه با پُرهای حمایتگرانه دولت‌های نئولیبرال و زیر عنوان رقت‌آور «توانمندسازی» از آن سان که شخصی مثل ایوانکا ترامپ تپلاپه‌دارش است. توانمندسازی زنان این‌عنوان فریبنده و دروغین، اسم رمز فقیرماندن و جنس دوم بودن زنان برای همیشه است. اسم رمز بی‌ارزش‌کردن کار زنان است، اسم رمز استثمار نوین نیروی کار است. ترفندی برای فراموش‌کردن آرمان رهایی زنان و پذیرش وضع موجود است. حقه‌ای است برای تن‌دادن و تسلیم در برابر نابرابری‌های جنسیتی و طبقاتی. تاریخچه هشت مارس اما به ما می‌گوید، نابرابری در تمام اشکال آن غیرقابل تحمل است؛ می‌گوید زنان به خیریه و صدقه توانمندسازان چه دولت باشد، چه سرمایه‌داران کلان و خرده‌پا، نیاز

همین حوالی

گرامیداشتی در مذمت محافظه‌کاری دانشگاه

تعامل با متون بسیار و نام‌های بسیار دیگر که بر آن متون نشسته‌اند، قرار دارد.

او سپس به پدیده کرونا در سه سال اخیر اشاره کرد که باعث توسعه آموزش مجازی شد و گفت: «ظاهرا گفتمان‌های متفاوت در اینکه «کرونا شرف است» با هم توافق دارند؛ هرچند هریک خیر و شر را متناسب با مناسبات گفتمانی خود معنا می‌بخشند... . استعداد انسان در این بوده است که آسیب‌ها را به امکان خیر تبدیل کرده است؛ اما این‌ خیر مثل هر دال دیگری مفهوم ثابتی نیست. تقریبا دو سال پیش مؤسسات و مدرسه‌های خصوصی مجازی کوشیدند در زمینه آموزش در علوم انسانی با تکیه به فناوری این شر را به یک خیر تبدیل کنند. مؤسساتی که به‌ظاهر خود در حاشیه بودند، آدم‌هایی مثل من را که به حاشیه رانده شده بودند، با فرصت پیش‌آمده و با جدال به مرکز پرشور آموزش راندند. درست در زمانی که دانشگاه‌ها از نظر فنی سردرگم و از نظر گفتمانی در بی نظارت و مه‌لر بودند، صدها نفر جلسات بی‌نظری را در این فضاها تجربه می‌کردند.»

در آخر دکتر سجودی تجربه شخصی خود را برای حضار شرح داد؛ اینکه با چه هیجانی به دانشگاه پیغام داده که آماده تدریس مجازی است و اتفاقا رئیس گروه هم موافقت کرده و سه درس برای ایشان برنامه‌ریزی کردند و ایشان سه جلسه هم کلاس مجازی تشکیل داده بود؛ ولی بعد کلاس‌های ایشان را به این دلیل که خارج از ایران هستند، لغو کردند و این در حالی بود که بسیاری از استادان در این دوران لزوما در ایران نبودند!

دکتر سجودی در پایان گفت: «دانشگاه محافظه‌کار شر را به شر مضاعف بدل کرد و ضمن تلاش بسیاری از استادان تلاشگر و به گواه همان‌ها سطح آموزشی افول کرده است. درست در جایی که مؤسسات و مدرسه‌های خصوصی مبتکرانه و با شور این شر را به خیر و تجربه‌های متفاوت در آموزش تبدیل کردند، دانشگاه در کنار دیگر سردرگمی‌هایش از جمله سردرگمی‌های فنی در تولید محیط آموزشی آنلاین، تکران موقعیت‌های جغرافیایی استنادش نبود. البته آنچه گفتیم، تجربه شخصی خودم بود با دانشگاهی که در آن کار می‌کردم. حلا هم منتظر حکم اخراجم از کمیته تخلفات اداری هستم. به این می‌گویم شر ضاعف.»

در مرکز را ارضا کند؛ اما اتفاقا کار اصلی ما در دوره‌های نشانه‌شناسی انتقادی واسازی مرکزها بوده است.

نقد جدی چگونگی شکل‌گیری آنها و خطر مرکزهای ستوده‌شده و در نتیجه مصون از نقد. به‌همین دلیل از این نوع جلسات هراسناک می‌شوم که مبادا در تناقض یا تعارض با آنچه برای اموختنش می‌کوشم، قرار بگیرد.» دکتر سجودی که از هر موقعیتی برای بسط گفتمان انتقادی استفاده می‌کند، در این مراسم نکوداشت خود نیز میحث «نکوداشت» را تئوریزه کرد و گفت: «اگر کسی را با نقش کسی را پاس می‌داریم، در اصل باید نقش پراساخته او را که محصول شبکه‌ای از نشانه‌ها (یا بهتر بگوییم دال‌ها) و برهم‌کنش بین آنهاست، محصول روابط بینامتنی و بیناگفتمانی است، پاس بداریم، آنچه می‌نویسد، آنچه می‌گوید و درس می‌دهد در ادامه و در

فرزان نشانه است

حمیدرضا شعبیری

گفت: معنا چیست؟

گفت: آب اولین چیزی را که در خودش غرق می‌کند، خود آب است.

گفت: باز بگو

گفت: یاد وقتی حس می‌شود که غلغزاران خم می‌شوند و در برابر تو سر تعظیم فرود می‌آورند.

گفت: سنگریزه زمانی سنگریز است که روی سطح آب می‌افتد و موج ایجاد می‌کند.

گفت: باز بگو معنا چیست؟

گفت: هیچ بلبلی برای اینکه تولد کمتر یا لذت بیشتری ببری، حنجره‌اش را تغییر نمی‌دهد.

گفت: به قول بودلر زیر نور شمع است که چیزها عمق دارند، جان دارند، ناتمام و بی‌پایان‌اند. معمای حضورشان کشف نمی‌شود؛ وگرنه زیر نور خورشید همه چیز همان است که هست.

گفت: همین بس که معنا مانند ماهی سُرمی خورد و هیچ‌گاه نمی‌توانی گریش بیندازی.

گفت: پس فرزان کیست؟

گفت: فرزان نشانه است.

لیلی فرهادپور

«امروز می‌تواند روز گرامیداشت مؤسساتی باشد که نقش پاددانشگاه را بازی می‌کنند؛ یعنی به «دانشگاه» هستند و هم خود را در مقابل نهاد محافظه‌کار دانشگاه قرار می‌دهند و آنچه را نهاد محافظه‌کار دانشگاه حتی امکان طرحش را فراهم نمی‌کند، یعنی پرسشگری و نقد، با امکانات کم و سرمایه شخصی فراهم آوردند.»

این سخنان را دکتر فرزان سجودی در پایان مراسم گرامیداشت خود گفت. عصر روز یکشنبه پانزدهم اسفندماه مراسم نکوداشت دکتر فرزان سجودی با عنوان «استاد نشانه‌ها» به ابتکار آکادمی بین‌المللی علم (مؤسسه آموزش خصوصی) در محل مجموعه فرهنگی آسمان برگزار شد. در این مراسم دکتر احمد پانچگی، دکتر حمیدرضا شعبیری و دکتر امیرعلی نجومیان درمورد شخصیت حقیقی و علمی دکتر فرزان سجودی و نقش او در اشاعه گفتمان نشانه‌شناسی، به‌خصوص نشانه‌شناسی انتقادی، صحبت کردند تا اینکه نوبت به شیرین بزرگمهر رسید. بزرگمهر که سال‌های سال همکار دکتر سجودی در دانشگاه هنر بود، با سخنان خود مراسم نکوداشت را واسازی کرد و درباره رفتار حذفی دانشگاه هنر در قبال دکتر سجودی صحبت کرد. او توضیح داد که چگونه کوته‌بینی‌ها باعث شد عملا این استاد محبوب، که دانشجویان برای حضور در کلاس‌هایش سر و دست می‌شکستند، به «حاشیه» برتاب شود و بعد از ایران برود. بعد از آن خانم بلقیس روشن از استادان همکار دکتر سجودی در دانشگاه پیام نور نیز ضمن تأیید سخنان دکتر بزرگمهر اذعان کرد که چنین رفتار حذفی نیز نسبت به دکتر فرزان سجودی در دانشگاه پیام نور صورت گرفته است. در اینجا بود که نوبت به سخنان پایانی دکتر فرزان سجودی رسید. او که ابتدا صدایش از هیجان می‌لرزید، گفت: «این جلسه باعث شد که دست‌کم الیوم پیدا کنیم!».

او گفت: «به هر حال تردید نیست که آدم از اینکه ببیند مورد توجه قرار می‌گیرد، خوشنود بشود و میلی ناخودآگاه به قرارگرفتن

اتفاق

اتحادیه اروپا: بسیاری از زنان شناخته‌شده و مسئول در جهان، درباره شرایط زنان و کودکان زیر آتش جنگ اوکراین هم‌زمان با روز جهانی زن و کنش نشان داده‌اند. در یکی از بیانیه‌ها آمده است: پس از ۷۰ سال صلح در اروپا، روز جهانی زن امسال، زمانی است برای قدردانی از شجاعت، هوش و ذکاوت زنان خارق‌العاده‌ای که درگیر این جنگ هستند؛ زنانی که نقش‌های محوری در این جنگ دارند.

نیویورک تایمز: در سومین سال سیطره کرونا هستیم؛ یک بیماری که بر همگان تأثیر یکسانی ندارد و شاهد از دست‌دادن بی‌سابقه مشاغل و درآمد‌ها هستیم. زنان جوان، زنان رنگین‌پوست، زنان کارگر مهاجر، زنان بومی و زنان در اقتصاد غیررسمی، ازجمله کارگران خانگی و زنان دارای معلولیت، به‌طور خاص آسیب دیده بودند. آمار نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۱۹، ۱۳ میلیون زن کمتر شاغل بوده‌اند.

واشنگتن پست: روز جهانی زن به‌طور معمول با گردهمایی و تظاهرات و اعتصابات همراه است. اکثر سازمان‌های فعال در زمینه حقوق زنان فعالیت‌های خود را در این روز برنامه‌ریزی می‌کنند. از واشنگتن تا دوبلین و... این برنامه‌ها برگزار می‌شود. همچنین امسال تظاهراتی برای تغییرات اقلیمی و تأثیراتش بر زنان با شعار «انتظار جهان» هماهنگ شده بود.

سازمان دیده‌بان زنان سازمان ملل: هشتم مارس، روز تعهد به دفاع از حقوق بشر زنان در همه‌جا است. هرساله روز جهانی زن جشن گرفته می‌شود تا به دستاوردهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی زنان در تمام عرصه‌های زندگی احترام بگذارد. زنان روستایی نقشی کلیدی در حمایت از خانواده و جوامع خود در دست‌یابی به امنیت غذایی و تغذیه، تولید درآمد و بهبود معیشت روستایی و رفاه کلی دارند.

فوربس: طبق داده‌ها، ۷۳ درصد زنان تجربه رفتارهای متعصبانه و کلیشه‌ای را بر سر کار خود دارند. اما تنها حدود ۲۲ درصد آنها در مواردی اعتراض می‌کنند. سوگیری‌ها اغلب هنگام ارائه بازخورد و اراده نظرات تخصصی بیشتر مشاهده می‌شود. طبق یک تحقیق، در بررسی عملکرد ۶۶ درصد زنان، نظراتی همچون شما می‌توانید کمتر مداخله‌گر باشید یا خیلی سلطه‌گر هستید، مشاهده می‌شود.

بی‌بی‌سی: شعار روز جهانی زن سال ۲۰۲۲ «ایجاد برابری جنسیتی در امروز برای داشتن فردایی پایدار» است. مأموریت اصلی امسال سازمان زنان بین‌الملل، افزایش برابری جنسیتی در دوره بحران‌های آب‌وهوایی از طریق سپردن هدایت و رهبری این مسئله به زنان است. با هشتک «تعصب را از میان ببر» قرار است برای افزایش آگاهی و حمایت از برابری جنسیتی توجه‌ها جلب شود.